

Beslut

Datum 2024-01-22

Dnr RAÄ-2024-43

Er 4358-2022

Avdelning Kulturmiljö

Enhet Enheten för
bebyggelseutveckling
och enheten för
landskapsutveckling

Omrövning av område av riksintresse för kulturmiljövården, Anga (I52), Gotlands kommun och län

Beslut

Riksantikvarieämbetet beslutar, med stöd av 2 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden, om ändring av kulturmiljövårdens riksintresse Anga (I52), Gotlands kommun och län.

Riksintresset har omprövats genom en revidering av riksintressebeskrivningen enligt följande:

Anga (I52)

Motivering

Sammanhållet och småskaligt odlingslandskap i skogsbygd med förhistorisk bebyggelsekontinuitet, präglad av en gårdsstruktur kring en centralt belägen medeltida kyrka och med ett landskap som är uppdelat i enlighet med 1800-talets laga skifte (Centralbygd).

Uttryck för riksintresset

De stora bronsåldersrösena i rad i den förhistoriska kustzonen. Husgrunderna med stensträngssystem och forntida åkerytor från järnålder centralt belägna i inägor. Gravfälten från järnålder i anslutning till nuvarande gårdar.

Den centralt belägna medeltidskyrkan i anslutning till det slingrande vägnätet med delar av medeltida ringväg. Den oftast småskaliga gårdsbebyggelsen i lägen från järnålder, medeltid och historisk tid med byggnader av sten och skiftesverk från 1700- och 1800-talen kompletterad med träbebyggelse från laga skiftet runt 1900.

Odlingslandskapet, med ängs- och åkermark i små skiften, omgivet av hällmark och lågvuxen skog. Den traditionella gårdsbebyggelsens läge i gränzonen mellan inägor och utmark.

Den visuella kopplingen mellan den historiska gårdsbebyggelsen och

Riksantikvarieämbetet

Box 1114

Box 5405

621 22 Visby

Tel 08-5191 8000

E-post registrator@raa.se

Hemsida www.raa.se

Org.nr 202100-1090

omgivande landskap med de förhistoriska bruksmiljöerna och fornlämningarna.

Den geografiska avgränsningen för Anga (I52) förblir oförändrad.
Karta: Länsstyrelsen.

Ärendet

Det förslag till omprövning som Riksantikvarieämbetet har tagit emot är riksintresset Anga (I52). Länsstyrelsen anför som skäl till ändringen: "...reviderade kriterier för riksintressen för kulturmiljövården och ett förändrat synsätt på områdets kulturhistoriska värden. Förslaget har uppkommit genom en länsomfattande översyn". Det finns också ett behov av att göra beskrivningstexten tydligare.

Länsstyrelsens förslag har bearbetats av Riksantikvarieämbetet varefter samråd har hållits med länsstyrelsen som godkänt textförslaget. Områdets avgränsning ändras inte. Inom översynen har länsstyrelsen under 2023 genomfört en dialog med region Gotland.

Riksantikvarieämbetet konstaterar att utredningen som länsstyrelsen har bifogat i ärendet är tillräcklig för att kunna bedöma områdets faktiska förhållanden och status.

Skälen för beslutet

Syftet med ändringen är att förtydliga den riksintressanta berättelsen genom att ange tidsperiod samt att utveckla uttrycken och deras sammanhang i landskapet. Revideringen har genomförts i enlighet med Riksantikvarieämbetets kriterier¹ som betonar nödvändigheten av en helhetsmiljö med kulturhistoriska samband mellan uttrycken i landskapet och den berättelse som riksintresset avser förmedla. Den geografiska avgränsningen ska i sin tur avspegla riksintressets innehåll.

Målet med en tydlig beskrivningstext är att riksintressebeskrivningen ska fungera bättre som planeringsverktyg.

Ärendets fortsatta handläggning

Riksantikvarieämbetet kommer att vidta de åtgärder i ärendet som behövs för att genomföra beslutet, vilket bl. a. innebär att beskrivningstexten förs in i Riksantikvarieämbetets förteckningar och görs tillgänglig på webben

Andra myndigheters åtgärder

Beslutet överlämnas till länsstyrelsen och Boverket för vidare åtgärder.

Riksantikvarieämbetet förutsätter vidare att kommunen beaktar förändringarna i aktuella planer och program.

Detta beslut har fattats av tf enhetschefen Mattias Schönbeck efter föredragning av handläggaren Johan Aspfors.

Beslutet har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till: Boverket, Region Gotland

¹ A: Riksintressant berättelse. B: Helhetsmiljö. C: Fysiska uttryck. D: Regional och lokala förhållanden. E: Internationella åtaganden.

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET